

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

Wtorek

7 stycznia 2020

nr 2 (LXXV)

cena: 13 Kč

WIADOMOŚCI
ŻYMY
W POKORZE
STR. 2-3

ZBLIŻENIA
ZWIEDZANIE
I POMAGANIE
STR. 5

EKONOMIA
BLASK
I ZAPACH ŚWIECY
STR. 7

Tak bawią się **górale**

WYDARZENIE: Sezon balowy na Zaolziu rozpoczął się już w drugi dzień świąt Bożego Narodzenia. Natomiast pierwszym dużym balem organizowanym w nowym roku był Bal Gorolski w Mostach koło Jabłonkowa. W sobotę odbyła się jego 42. edycja.

• Na Balu Gorolskim wszyscy bawią się w strojach ludowych.
Fot. DANUTA CHLUP

Danuta Chlup

Bal Gorolski pod kilkoma względami różni się od pozostałych imprez karnawałowych. Zamiast wieczorowych sukien i garniturów uczestnicy ubierają stroje regionalne. Przeważają góralskie, jednak sporo uczestników przychodzi także w strojach cieszyńskich oraz z innych regionów. Podobnie jak za starych

czasów, kiedy strój był wyznacznikiem tożsamości regionalnej, na mosteckim balu do dziś można się zorientować, kto jest „swój”, a kto przybył „z daleka”.

– Dobry wieczór wszeckim! – witał obecnych gwarą Alojzy Martynek, który prowadził program razem z wójtem i prezesem MK PZKO, Andrzejem Niedobą. Zaprosił na Międzynarodowy Przegląd Kapel Ludowych i Zespołów, który tradycyjnie poprzedza bal. Gość-

mi tegorocznego przeglądu było jedenastu wykonawców z Czech, Polski, Słowacji i Węgier. Kapela „Wałasi” z Istebnej zainaugurowała trwający prawie trzy godziny folklorystyczny maraton pieśnią z książki prof. Daniela Kadłubca „Śpiwo Anna Chybidziurova a její sómsiedzi”. Widownia oklaskiwała następnie kapele cymbałowe z Ostrawy („Friš”) i Zwolenia (kapela Lubomíra Graffe), świetny zespół „Kopaničiar” z Myjavy, dziecięcą

kapelę „Repaňovská muzika” z Terchowej, która składa się z utalentowanego rodzeństwa. Śpiewaczki z tej samej miejscowości pokazały, że wystarczą trzy kobiety o mocnych głosach, aby wypełnić salę donośnym śpiewem. Folklor słowacki promowała także ostrawska „Šmykňa”. Z Podhala przyjechał zespół „9 Siy!”, z Węgier kapela „Zagyva Banda” z grupą taneczną.

► Ciąg dalszy na str. 4

kapel ludowych grało do tańca na Balu Gorolskim

NASZ »GŁOS«

Beata Schönwald
beata.schonwald@glos.lvs

Nie należę do osób specjalnie wyszukujących diety, a jeśli już jakąś stosuję, to z konieczności, kiedy dopada mnie owa nieprzyjemna przypadłość związana z bieganiem w miejsce, do którego nawet sam król pieszo się udaje. Nie należę do osób liczących kalorie, tłuszcze, cukry i węglowodany, ponieważ w tym względzie brakuje mi zarówno konsekwencji, jak i cierpliwości. Za to należę do osób – a tych, jak sądzę, jest wielu – którzy lubią proste i mało ryzykowne rozwiązania. Na jedno takie trafiam przez przypadek. Jakże inaczej, dotyczy ono diety. A ponieważ stwierdziłam, że kiedy po świętach i na progu nowego roku postanawiamy być szczupli i zdrowi, mała rada żywieniowa może się przydać, postanowiłam się nią z Państwem podzielić. Chodzi o dwa jabłka.

Te dwa owoce, jak przeczytałam bowiem ostatnio w jednym z artykułów dotyczących zdrowia, to mała zmiana w jadłospisie, która może wiele zdziałać. Dzięki wysokiej zawartości specjalnego rodzaju błonnika, który wpiera ważne bakterie jelitowe w produkcji kwasów tłuszczowych o krótkich łańcuchach, dzienna porcja dwóch jabłek staje się bowiem skutecznym narzędziem w obniżaniu produkcji cholesterolu w wątrobie oraz zmianie formy soli żółciowych, które też zawierają cholesterol. Przyznaję, że nie do końca potrafię sobie wyobrazić, jak opisywane reakcje chemiczne przebiegają w naszym organizmie. Przekaz naukowców rozumiem jednak doskonale. Chcesz ustrzec się przed wysokim poziomem cholesterolu we krwi, zawałem lub wylewem, zjedz dwa jabłka dziennie. Dla mnie brzmi to dobrze. Jabłko, to przecież owoc naszych ogrodów, produkt lokalny, który w moich czasach szkolnych, a w tych dawniejszych pewnie też, był integralną częścią zdrowego śniadania. Myślę, że warto czasem powrócić do starych przyzwyczajeń.

PRZEŻYJMY TO JESZCZE RAZ...

• Jedną z uroczystości wspomnieliśmy w regionie. Na zdjęciu widać nieodżałowanej pamięci Bronisława Firle. Wspomnienie o nim znajdziecie na str. 10 tego numeru „Głosu”. Fot. FRANCISZEK BAŁON

CYTAT NA DZIŚ

•••
Mężczyźni uważają się za lepszych kłameców od kobiet, w związku z czym częściej kłamią. Twierdzą też, że dobrze zakamuflowane kłamstwa uchodzą im na sucho

E-STREFA

Zapraszamy do obejrzenia zdjęć z 42. Balu Gorolskiego oraz przeglądu kapel w Mostach koło Jabłonkowa.

DZIŚ...

7

stycznia 2020

Imieniny obchodzą:

Julian, Kryspin, Lucjan
Wschód słońca: 7.42
Zachód słońca: 16.00
Do końca roku: 359 dni
(Nie)typowe święta:
Dzień Dziwaka
Przysłowia:
„Po styczniu jasnym i białym, będą w lato upały”

JUTRO...

8

stycznia 2020

Imieniny obchodzą:

Erhard, Seweryn, Wawrzyniec
Wschód słońca: 7.41
Zachód słońca: 16.01
Do końca roku: 358 dni
(Nie)typowe święta:
Dzień Elvisa Presleya
Przysłowia:
„Gdy w zimie nie było śniegu, to go wiele spadnie w kwietniu”

POJUTRZE...

9

stycznia 2020

Imieniny obchodzą:

Adrian, Antoni, Piotr
Wschód słońca: 7.41
Zachód słońca: 16.03
Do końca roku: 357 dni
(Nie)typowe święta:
Dzień Ligi Ochrony Przyrody
Przysłowia:
„Styczeń, styczeń wszystko studzi – ziemię, bydło, ludzi”

POGODA

wtorek

☀️
dzień: -3 do 3 °C
noc: -4 do -5 °C
wiatr: 2-3 m/s

środa

☁️
dzień: -5 do 0 °C
noc: 3 do 1 °C
wiatr: 2-3 m/s

czwartek

☁️
dzień: 3 do 6 °C
noc: 5 do 3 °C
wiatr: 4-5 m/s

Przesłanie na Trzech Króli: żyjmy w pokorze

Niedzielny Orszak Trzech Króli połączony z krótkim koncertem kolęd przypomni mieszkańcom Trzyńca, że okres świąteczny jeszcze się nie skończył. Był także przypomnieniem trwającej Kwesty Trzech Króli.

• Orszak Trzech Króli dotarł do Domu Kultury „Trisia”. Fot. DANUTA CHLUP

Danuta Chlup

Po południu, tuż przed zapadnięciem zmierzchu, na placu T.G. Masaryka uformował się pochód. W powozie zaprzęgniętym w konie zasiadli Trzej Królowie. Za powozem ustawiły się anioły, muzycy ze skrzypkami, strażcy oraz licznie przybyli mieszkańcy. Dzieci niosły światełka.

Orszak udał się do Domu Kultury „Trisia”. Tam, w foyer, czekała na uczestników Święta Rodzina oraz dzie-

ci i młodzież z programem artystycznym. Kolędy i pastorałki śpiewała po czesku i po polsku dziecięca schola „Drops”, działająca przy trzyńcieńskim kościele katolickim, z towarzyszącą jej kapelą. Wystąpił także kwartet fletowy z Podstawowej Szkoły Artystycznej. – Przed dwoma tysiącami lat wyda-

rzyło się coś niezwykłego, zacnego, unikatowego. W chlewie urodziło się dziecko, któremu idą się posłonięci mędrcy – królowie. Poszli za tym, który przychodzi z nowym poselstwem: „Nowe przykazanie daję wam – abyście się wzajemnie miłowali”. Od tamtych czasów aż

Życzenia noworoczne złożył mieszkańcom także Radim Kozłowski, wiceprezydent miasta. Nawoływał do pokory. – W dzisiejszych czasach mamy się dobrać, nawet za dobrze. Myślę, że wszyscy zdajemy sobie z tego sprawę. Dlatego żyjmy w poko-

900

miejsowości w Polsce oraz za granicą zgłosiło swój udział w tegorocznym Orszaku Trzech Króli. To rekord w 11-letniej historii. Pierwszy Orszak w historii wyszedł 6 stycznia 2009 roku w Warszawie. Od tego czasu z każdym rokiem przybywa miejscowości, które zamierzają włączyć się w obchody święta Objawienia Pańskiego. Wczoraj Orszak Trzech Króli odbył się w tak egzotycznych miejscach, jak Kibeho w Rwandzie, Kap-szagal w Kazachstanie czy Quito w Ekwadorze. (wot)

ro – mówił. Pastor ewangelicki Michał Klus i proboszcz parafii katolickiej, ks. František Vrubeł, przypomnieli, powołując się na Ewangelię, znaczenie wędrowki mędrców do Betlejem. Na zakończenie wszyscy uczestnicy lamali się opłatkami i składali sobie nawzajem życzenia.

W Trzyńcu, podobnie jak w całej RC, od 1 do 14 stycznia trwa Kwesta Trzech Króli.

– Nasi wolontariusze zbierają datki do ponad 80 skarbonek na terenie miasta i okolicznych miejscowości – powiedziała „Głosowi” Monika Byrtusowa, dyrektorka Caritasu Trzyńca.

Noworoczne kajaki

Fot. TOMÁŠ JANUŠEK

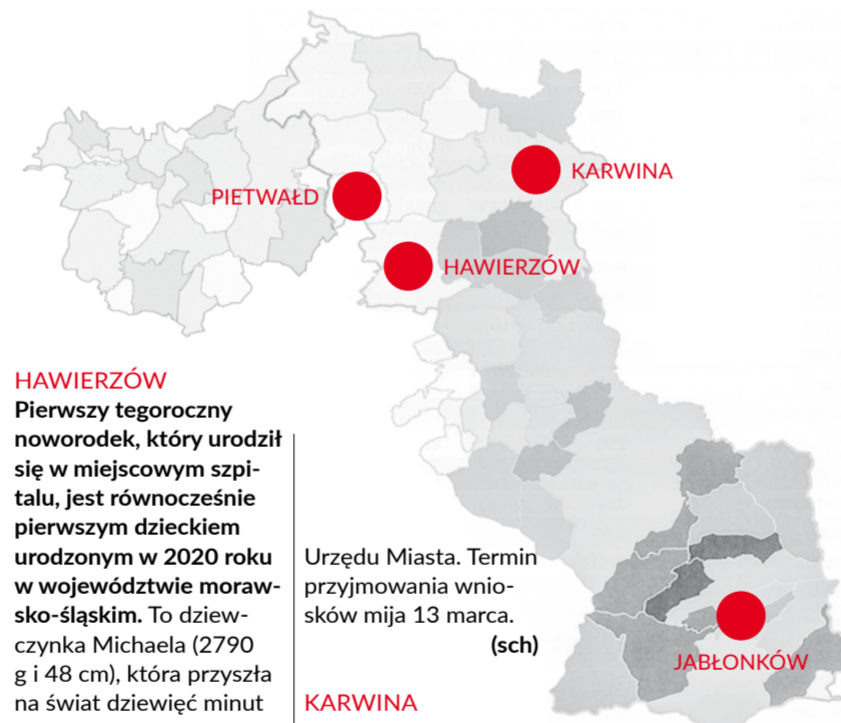
Niezwykle udana okazała się trzynasta edycja czesko-polskiego Noworocznego Spływu Olzawy organizowanego przez Klub Wodniacki „Posejdon” w Wierznio-wicach. W sobotnim wydarzeniu wzięło udział ponad stu pasjonatów kajakarstwa. Kolejnych trzydzieści osób dbało o sprawny przebieg imprezy na brzegu rzeki.

– Pogoda dopisała, więc z przebiegu wydarzenia jesteśmy bardzo zadowoleni. Frekwencja na wodzie była bardzo wysoka, a połowa kajakarzy przybyła do nas z Polski. Nowością polegała na tym, że obok pasjonatów wodniactwa bawili się z nami także Morsy z Kędzierzyna-Koźla. Tamtejszy klub miłośników zimnowodnych kąpielii chce na co dzień współpracować z naszym „Posejdonem”. W sobotę cztery „morsy” wyposażone w pletwy, pianki i bojki pływackie pokonały

więc wpływ 8-kilometrowy odcinek Olzy z Wierzniowic do Zabełkowa – mówi Józef Tołbota, prezes wierzniowickiego Klubu „Posejdon”.

Jak co roku sobotnie wydarzenia składało się z dwóch części. Noworoczny spływ tradycyjnie był bowiem okazją do dyskusji nad uzegulowaniem Odry i problemami związanymi z tym ambitnym przedsięwzięciem. – Tym razem gościli u nas wójtowie okolicznych gmin, była też Gabriela Tomik, pełnomocnik do spraw współpracy z samorządami terytorialnym w zakresie rozwoju śródlądowych dróg wodnych Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żegludki Śródlądowej. Nasze sobotnie konsultacje nie miały jednak oficjalnego charakteru i były nieformalnymi rozmowami ludzi zaangażowanych w ten transgraniczny projekt – tłumaczy Józef Tołbota. (wik)

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

HAWIERZÓW

Pierwszy tegoroczny noworodek, który urodził się w miejscowym szpitalu, jest równocześnie pierwszym dzieckiem urodzonym w 2020 roku w województwie morawsko-śląskim. To dziewczynka Michaela (2790 g i 48 cm), która przysłała na świat dziewięć minut po północy. Oprócz niej w pierwszym dniu nowego roku urodziło się tutaj jeszcze dwóch chłopców – Daniel i Michael. (sch)

JABŁONKÓW

Osoby fizyczne, stowarzyszenia, zespoły folklorystyczne oraz kluby sportowe mogą składać wnioski o granty miejskie na działalność kulturalną i sportową, która wzbogaci i urozmaici życie kulturalno-towarzystwie. Szczególnie cenione będą projekty skierowane na działalność dzieci i młodzieży. Maksymalna wysokość dotacji wynosi 50 tys. koron na jeden projekt. Formularze można odbierać w dziale kultury i szkolnictwa

Urzędu Miasta. Termin przyjmowania wniosków mija 13 marca. (sch)

KARWINA

pozytywnym wynikiem zakończył się 2019 rok w kopalniach OKD. W ciągu 365 dni nie zginął ani jeden górnik. Według rzecznika spółki, Ivo Čelechovského, stało się tak po raz pierwszy w historii. W minionych latach wydobycie węgla wiązało się bowiem rocznie co najmniej z dwoma śmiertelnymi wypadkami. W 2018 roku było ich aż 13, w 1990 roku – 30. Obecnie w powiecie karwińskim fedrują cztery kopalnie – ČSA, Darków, ČSM-Północ i ČSM-Południe. (sch)

PIETWAŁD
Muzeum Techniki nie jest już filią Muzeum

Ziemi Cieszyńskiej w Czeskim Cieszynie.

Od 1 stycznia zarządza nim miasto, które do województwa morawsko-śląskiego przejęło budynek, w którym mieści się placówka. Województwo jako organ założycielski Muzeum Ziemi Cieszyńskiej zobowiązało się ponadto do aktywnej współpracy z miastem. Ma ona polegać na bezpłatnym wypożyczeniu ekspozycji oraz całych wystaw, pomocy przy tworzeniu nowych ekspozycji, fachowym doradztwie oraz podstawowej konserwacji zbiorów muzealnych. (sch)

W OBIEKTYWIE...

• W niedzielę w cieszyńskiej Café Muzeum odbył się cykliczny koncert z harfą w roli głównej. Widzowie usłyszeli prof. Ewę Jaślar oraz jej małych gości. Fot. STANISŁAW KONOPKA/Ox.pl

Byle do wiosny

Budowa obwodnicy Karwiny powinna ruszyć wiosną. Dyrekcja Dróg i Autostrad wybrała wykonawcę.

Termin składania ofert kilkakrotnie był przedłużany. Teraz wreszcie przetarg został rozstrzygnięty. Radek Mátl, dyrektor DDA, napisał na Twitterze, że najkorzystniejsza była oferta spółki Skanska, opiewająca na 898 mln koron. Realizacją inwestycji było zainteresowanych dziesięć firm. Mátl sprzecyzował, że budowa rozpocznie się w począt-

ku nowego sezonu budowlanego. Wszelkie pozwolenia na budowę są gotowe, grunty zostały wykupione. Obwodnica będzie liczyła trzy kilometry i ma stanowić nową część drogi I/67. Po dokończeniu budowy, której trasę poprowadzi koło Darkowa i Starego Miasta, ruch tranzytowy będzie omijał centrum Karwiny. Dyrekcja Dróg i Autostrad podaje na swojej stronie internetowej informację, że obwodnica powinna być gotowa w 2022 roku. (dc)

W SKRÓCIE...

Można suszować

Zima w końcu zawiłała w nasze strony, w efekcie w miniony weekend na dobre ruszył w Beskidach sezon narciarski. Na nartach poszuszujemy obecnie nie tylko w popularnym ośrodku w Białej, ale także w Mostach koło Jabłonkowa czy Bukowcu. Stacja narciarska w Mostach koło Jabłonkowa zaprasza codziennie w godz. 8.30-16.00 oraz wieczorami w godz. 18.00-21.00. Do dyspozycji narciarzy pozostają tam kolej linowa A oraz dziecięcy wyciąg C. Na narciarzy czeka również znany ośrodek narciarski Kempaland w Bukowcu, na którego nartostradzie leży już ponad 30 centymetrów śniegu. Dzięki poprawie warunków śniegowych od początku roku pełną parą pracuje też stacja narciarska w słowackiej Oszczadnicy. W sobotę oficjalnie zainaugurowano sezon narciarski także po polskiej stronie granicy. Wydarzenie z udziałem władz wojewódzkich zorganizowano na stokach Skolnitégo w Wiśle. W mieście pod Baranią Górą działa obecnie trzysta stacji narciarskich, na narciarzy czekają też dwie trasy biegowe. Ponad pół metra białego puchu leży na popularnych nartostradach na Złotym Groniu w Istebnej. (wik)

70 lat »Ziemi Cieszyńskiej«

2020 r. to rok 70-lecia cieszyńskiego Zespołu Pieśni i Tańca „Ziemia Cieszyńska” im. Janiny Marcinkowej. Obchody jubileuszu zainauguruje w niedzielę, 12 stycznia, koncert w kościele Jezusowym w Cieszynie. Występ rozpocznie się o godz. 17.00, a wstęp jest wolny. Kolejnym jubileuszowym wydarzeniem będzie Koncert Kolęd, który zaplanowano 18 stycznia o godz. 16.00 w siedzibie zespołu przy ulicy Stary Targ 4 w Cieszynie. Bilety, w cenie 15 zł, są do nabycia w siedzibie ZPT „Ziemia Cieszyńska”. (wik)

18

stycznia o godz. 15.00 w Domu PZKO w Koszarzyskach odbędzie się pierwszy Sejmik Gminny zorganizowany przez Kongres Polaków w Republice Czeskiej. Seria Sejmików Gminnych poprzedzi XIII Zgromadzenie Ogólne Kongresu Polaków, które odbędzie się w sobotę, 25 kwietnia, w trzyńcieńskiej „Trisi”. Od efektów Sejmików w dużym stopniu zależeć będzie wynik tegorocznego Zgromadzenia Ogólnego KP.

Z tego powodu prace nad przygotowaniem Sejmików Gminnych trwają od dawna. Znaną są już także ich pierwsze terminy. I tak wiadomo, że 2 lutego Sejmik Gminny Kongresu Polaków odbędzie się w Domu PZKO w Trzanoszowicach (godzina wydarzenia nie jest jeszcze znana). Inne zaplanowano: 28 lutego o godz. 16.00 w Domu PZKO w Suchoj Górze, 1 marca w Domu PZKO w Gródku (godzina nie jest jeszcze znana), 4 marca o godz. 16.00 w „Czytelni” w Wędrzyni, 5 marca o godz. 17.00 w Domu PZKO w Orłowej Lutyni, 6 marca o godz. 18.00

w Sportcentrum w Śmiłowicach, 8 marca o godz. 15.00 w Domu Kultury w Lutyni Dolnej, a także w Domu PZKO w Nydku (godzina nie jest jeszcze znana), 9 marca o godz. 16.30 w „Kasowym” w Mostach koło Jabłonkowa, 11 marca w siedzibie Kongresu Polaków w Czeskim Cieszynie (godzina nie jest jeszcze znana), 15 marca w Domu PZKO w Hawierzowie-Błędowicach (po zebraniu sprawozdawczym), 22 marca o godz. 17.00 w Domu PZKO w Olbrachcicach i 26 marca w Pradze (miejsce i godzina nie są jeszcze znane). (wik)

Tak bawią się górale

Dokończenie ze str. 1

• Kapela „Wafasi” zainaugurowała przegląd.

• Bal Gorolski zaczyna się chodzeniem.

• Burmistrz Trzycia, Véra Palkovská, balowała w stroju cieszyńskim.

• Przeгляд kapeli i zespołów oglądali zarówno dorośli, jak i dzieci.

Zaolzie reprezentowały kapela „Lipka” oraz Zespół Pieśni i Tańca „Olza”, który przedstawił tańce z Horehronia i Żywieczziny.

A teraz tu wyluftujmy i za dziesięć minut zaczynamy bal! – zarządził Martynek po przeglądzie. Bal Gorolski nie zaczyna się polonezem, lecz chodzeniem. To kolejna jego charakterystyczna cecha. W tym roku taniec poprowadził „Iowczorz” z Nydku, stały felietonista „Głosu” – Michał Milerski. I od razu zrobiło się ciasno na parkiecie, ponieważ Bal Gorolski słynie także z tego, że bilety na tę imprezę rozchodzą się jak ciepłe bułeczki. Do tańca przygrywało balowaczom na zmianę dziewięć kapel.

Na balu w Mostach bawi się wiele osobistości regionu, zarówno ze świata polityki, jak i biznesu. Po „gorolsku” balują członkowie innych zespołów folklorystycznych. W tym roku widać było chociażby kierownictwo lub tancerzy zespołów „Istebna”, „Suszanie”, „Błędownice”, „Bystrzyca”, ZPIT Ziemi Cieszyńskiej im. J. Marcinkowej.

– Co roku chodzimy na ten bal, tak prywatnie, żeby się pobawić. Jest chyba z dziesięć osób z naszego zespołu. Dwa lata temu występowaliśmy w ramach przeglądu – powiedziała „Głosowi” Maria Motyka, kierowniczka zespołu „Istebna”.

– To właśnie tu, w Mostach, zainspirowaliśmy się z Marianem

Weiserem do organizowania „Felowania z folkloru” – przyznał z kolei Jan Mračňa z Suchej Górnej.

Danuta Heczko-Ferfecka przyszła z mężem i krewnymi, którym kupili bilety na bal w prezencie na gwiazdkę. – Jestem na Balu Gorolskim po raz któryś z rządu. Przychodzę tu dlatego, bo w Mostach są moje korzenie, a także ze względu na miłą atmosferę i przegląd zespołów. Obecnie mieszkam w Trzyciu-Podlesiu, a męża mam ze Śmiłowic – opowiedziała uczestniczka. Dodała, że oboje są w strojach góralskich, które otrzymali w darze słuźnym.

Organizatorzy – zespół folklorystyczny „Górole” i MK PZKO

w Mostach – przygotowali dla uczestników także dania regionalne oraz bogatą loterię. Ponadto odbyła się licytacja wyrzeźbionej z drewna kapeli autorstwa miejscowego twórcy i społecznika, Pawła Kufy. Wylicytowano ją za 100 tys. koron. Pieniądże te zostaną przeznaczone na remont Domu PZKO. (dc)

W karnawale zabawimy się w...

- **Karwinie na Balu Polskim** (Dom Przyjaźni, 24 stycznia)
- **Boconowicach na Balu pod Bocąnym** (Dom PZKO, 25 stycznia)
- **Hawierzowie-Błędownicach na Balu Błędownickim** (Dom PZKO, 25 stycznia)
- **Czeskim Cieszynie na Reprezentacyjnym Balu Śląskim** (Ośrodek „Strzelnica”, 31 stycznia)
- **Czeskim Cieszynie na Balu Gimnazjalnym** (Ośrodek „Strzelnica”, 8 lutego)
- **Jabłonkowie na Ostatkowym Balu Papuciowym** (Dom PZKO, 22 lutego)
- **Stonawie na Stonawskich Ostatkach** (Dom PZKO, 22 lutego)

To oczywiście nie wszystko. Okazją do zabawy karnawalowej będzie praktycznie w każdej miejscowości w regionie. Macierz Szkolna organizuje bale szkolne, koła PZKO własne bale lub też połączone ze szkolnymi.

Zwiedzanie i pomaganie

Parki narodowe, góry, doliny i kaniony, a także legendarne metropolie. Taki był plan wyprawy pięciu młodych podróżników ze Śmiłowic do Stanów Zjednoczonych. O swojej przygodzie opowiedzieli przed końcem roku na spotkaniu zorganizowanym przez Miejscowe Koło PZKO. Połączone było ze zbiórką charytatywną.

Danuta Chlup

Publiczność dopisała nad wyraz. Dzięki temu udało się wypełnić skarbonkę, której zawartość została po imprezie przekazana Renacie Czader z trzynieckiego stowarzyszenia „Nigdy nie jesteś sam”. Zebrano ponad 16 tys. koron.

– Chłopcy zabrali ze sobą w podróż koszulki udekorowane na obozie przez nasze niepełnosprawne dzieci – wyjaśniła Czader. – Dziękuję wam za to, że symbolicznie zanieśliście nas na plecach do Ameryki – dodała, zwracając się do Marka Niemczyka (prezesa Koła) i Jaroslava Spratka, którzy prowadzili imprezę.

Co zrobił szop?

Widzowie wysłuchali potraktowanej na wesoło relacji z podróży i obejrzeli 45-minutowy film, który jeszcze lepiej od słów oddawał piękno i klimat okolic, które Zaolziacy przemierzali w trakcie czterech tygodni wypożyczonym samochodem terenowym.

Przygotowania do podróży zajęły siedem miesięcy. Ostatniego sierpnia ub. roku marzenia stały się rzeczywistością: Marek Niemczyk, Jaroslav Spratek, Tadeusz i Tomasz Kowalczykowie oraz Marek Hołajn wyruszyli samolotem najpierw z Wiednia do Sztokholmu, a potem ze stolicy Szwecji do Los Angeles.

Podróżnicy odwiedzili kilka parków narodowych. Ich pierwszym przystankiem był kemping w kalifornijskim Parku Narodowym

• Podróżnicy w Parku Narodowym Sekwoi. Fot. ARC M. NIEMCZYKA

Sekwoi. – Rośnie tam pięć najwyższych drzew na całym świecie. Największe, Drzewo Generała Shermana, osiąga wysokość 84 metrów i średnicę ośmiu metrów – zwrócił uwagę Niemczyk.

Amerkańskie kempingi, przypominające raczej półdzikie obozowiska bez zaplecza sanitarnego, do jakiego przyzwyczajeni są turyści w Europie, były dla podróżników sporym zaskoczeniem. W Parku Narodowym Sekwoi czekało na nich tylko miejsce oznaczone nazwiskiem, skrzynia, w której należało zamknąć prowiant, aby nie wabił on niedźwiedzi, oraz drewniane ławy i stół. Przy wejściu do kempingu była też tablica informująca o groźącym niebezpieczeń-

stwie. Prócz niedźwiedzi, których nie udało im się spotkać, turyści mieli uważać na grzechotniki i skorpiony. Na innym kempingu musieli po zaparkowaniu samochodu przejść półtorej godziny piechotą z bagażami na wyznaczone miejsce. Nagrodą był nocleg sto metrów od oceanu. W momencie, kiedy podziwiali zachód słońca, do jednego z plecaków dobrał się szop i wykradł z niego żywność.

Wszystko inne będzie wam się wydawało mafe...

Zapierające w piersiach widoki oglądali w rozciągającym się na zboczach gór Sierra Nevada Par-

ku Narodowym Yosemite, który jest znany głównie ze względu na granitowe urwiska i wodospady. Największe wrażenie zrobił na nich jednak słynny Wielki Kanion (Grand Canyon) w stanie Arizona. – To coś naprawdę wspaniałego. Kiedy go zobaczycie, to wszystko inne będzie wam się wydawało małe – przekonywał Niemczyk.

Dotarli także do Doliny Śmierci (Death Valley), która jest obszarem depresji na pustyni Mojave w południowej Kalifornii. Najniższe miejsce położone pod poziomem morza pokryte jest w całości solą. Dolina Śmierci to obszar wielkich upałów – najwyższa zmierzona w historii temperatura wynosiła przeszło 56 stopni Celsjusza.

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Noworoczne spotkanie

W sobotę 3 stycznia w świetlicy PZKO w Orłowej-Porębie odbyło się tradycyjne spotkanie z kołędą. Na miejscu zebrał się sympatyczny śpiewający kołęd z całej okolicy. Pojawili się goście z Cieszyna, Karwiny i Stonawy, praktycznie w każdym wieku. Wszystkich przywitał prezes Koła, Leon Kasprzak. W śpiewaniu kołęd towarzyszyli nam członkowie grupy muzycznej Old Boys Band: Jan Marciniak, Roman Zuczek – organy elektroniczne, Zbyszek Letocha – śpiew oraz pastor Roman Dorda – skrzypce. Wspólne kołędowanie nastąpiło nas do łamania się oplatkiem i składania sobie noworocznych życzeń. Usłyszeliśmy również informacje o historii i tradycjach najpiękniejszych świąt chrześcijańskich – Bożego Narodzenia. W drugiej części spotkania panie z Klubu Kobiet serwowały smaczne kanapki i ciasto.

Uczestnik kołędowania, J.M.

Ferie wśród książek

W czasie nadchodzących ferii zimo-

• Ferie w Książnicy Cieszyńskiej? To na pewno niebanalny pomysł, wart rozważenia. Fot. ARC

wych Książnica Cieszyńska zaprasza wszystkich zainteresowanych, szczególnie zaś młodzież licealną, do udziału w pokazach i warszta-

tach poświęconych dziejom książki, kulturze piśmienniczej i historii Śląska Cieszyńskiego. Zajęcia, ilustrowane pokazami zabytkowych

rękopisów i druków, wzbogacone multimedialnymi prezentacjami oraz nauką praktycznego korzystania ze zbiorów biblioteki, odbywać

się będą w dniach 14-24 stycznia w siedzibie Książnicy Cieszyńskiej przy ul. Mennicznej 46 w Cieszynie. Udział w pokazach i warsztatach jest bezpłatny.

Zajęcia rozpoczynają się o godz. 11.00. W przypadku zwiększonego zainteresowania określonymi zajęciami możliwe jest ich powtórzenie w innym terminie po uzgodnieniu go z prowadzącym bibliotekarzem lub konserwatorem. Indywidualni uczestnicy powinni swoją obecność zaanonosować w Czytelnii Ogólnej Książnicy Cieszyńskiej co najmniej 10 minut przed rozpoczęciem zajęć (w przypadku pokazu konserwacji – co najmniej 30 minut). Opiekunowie grup zorganizowanych proszeni są o wcześniejsze uzgodnienie terminu udziału w zajęciach. Udział w co najmniej pięciu lekcjach uprawnia ich uczestników do otrzymania nadawanego przez Książnicę Cieszyńską indywidualnego „Certyfikatu młodego znawcy dawnej książki”.

Szczegółowy harmonogram zajęć można znaleźć na stronie internetowej <https://kc-cieszyn.pl/ferie-wsrod-starych-ksiazek-2020/>.

Krzysztof Szelong, dyrektor Książnicy Cieszyńskiej

Orkiestra, która zmieniła polską medycynę dziecięcą

Cała Polska szykuje się do kolejnego, już 28. Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Największa nad Wisłą jednodniowa, charytatywna zbiórka odbędzie się w tym roku w najbliższą niedzielę, 12 stycznia, a jej gospodarzem i partnerem będzie telewizyjna Grupa TVN.

Witold Koźdoń

W tym roku Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy zbiera na najmocześniejszy sprzęt do ratowania życia i zdrowia dzieci, a skupia się przede wszystkim na takich dziedzinach medycyny dziecięcej, jak chirurgia ogólna, kardiocirurgia czy neurochirurgia. WOŚP planuje zakup m.in. nowoczesnych stołów operacyjnych, aparatów do znieczuleń, aparatów RTG, zestawów endoskopowych oraz takich perleń, jak mikroskopy operacyjne z neuronawigacją. Celem tegorocznej zbiórki jest także zakup wyposażenia dla oddziałów intensywnej terapii pooperacyjnej, inkubatorów, monitorów czy respiratorów. Ponadto, zarówno dla oddziałów operacyjnych

jak i oddziałów pooperacyjnych, niezbędne będą zakupy ultrasonografów i echokardiografów. 27 Finałów WOŚP miało ogromny wpływ na to, jak doskonale wyposażona jest obecnie polska medycyna dziecięca. Od lat 90. XX wieku Orkiestra kupiła sprzęt do szpitali za zawrotną sumę miliarda stu dwudziestu sześciu milionów złotych. To aż sześćdziesiąt dwa tysiące sztuk różnego rodzaju urządzeń medycznych. Kolejne trafią do szpitali już za kilka miesięcy.

Wszystko za sprawą blisko 120 tysięcy wolontariuszy. Zbierane przez nich pieniądze zostaną w niedzielę rozdane w około 1700 sztabach, w tym w kilkudziesięciu zlokalizowanych w wielu miejscach na świecie. O godzinie 20.00 rozpocznie się natomiast happening „Światelko do nieba” i wówczas wszyscy, którym bliskie są idee WOŚP, będą mogli wysłać w stronę nieba, czyli w kierunku Dobrych Aniołów, własne światelko, np. zapaloną zapałkę, świeczkę, pochodnię czy sztuczne ognie. Z kolei w studiu telewizyjnym przez cały dzień będzie trwała licytacja najbardziej cennych przedmiotów (popularnie zwana licytacją Złotych Serduszek). Jej kulminacyjny moment, czyli licytacja Serduszka nr 1, rozpocznie się około godziny 23.00. Po północy organizatorzy podadzą z kolei wstępne, szacunkowe wyniki niedzielnej zbiórki.

Medycyna na świecie, dzięki postępowi w nauce i stosowaniu nowoczesnych, wręcz kosmicznych technologii, rozwija się nieprawdopodobnie szybko. Widać to zwłaszcza na salach operacyjnych, gdzie lekarze trzymający w rękach najnowsze zdobycze techniki, dokonują rzeczy nieprawdopodobnych. Jako Orkiestra możemy pomóc polskim szpitalom w zdobywaniu tych najlepszych, najnowszych, najbardziej zaawansowanych technologicznie urządzeń

Lidia Owsiak, członek zarządu i dyrektor ds. medycznych WOŚP

Lampiony i papaje

W naszym regionie sztaby WOŚP będą działały w Bielsku-Białej, Cieszynie, Chybiu, Czechowicach-Dziedzicach, Góleszowie, Istebnej, Kończycach Wielkich, Pruchnej, Skoczowie, Ustroniu, Wiśle i Zebrzydowicach. Wielu atrakcji można się spodziewać m.in. na rynku w Wiśle. Będą pokazy, animacje, warsztaty, „Światelko do nieba” w formie ognistego show i przede wszystkim koncerty. Na miejscu pojawiają się nie tylko zespoły lokalne, ale też znane gwiazdy sceny muzycznej. Dla odmiany w Skoczowie zbiorcze pieniądze ma uświetnić o godz. 12.00 przejazd pojazdów pożarniczych oraz innych ciekawych i niespotykanych samochodów sprzed strażackiej remizy głównymi ulicami miasta. 15 minut później na targowisku za Wisłą rozpocznie się malowanie farbami plakatowymi samochodu BMW oraz pokaz pojazdów strażackich, rajdowych, terenowych i zabytkowych. W południe w skansenie w Ochabach rozpocznie się również „Ochabskie papaje”, czyli zimowa edycja wyścigów pojazdami własnej konstrukcji. Po południu (godz. 16.30) na rynku w Ustroniu zostanie z kolei rozstrzygnięty konkurs dla dzieci i młodzieży na najefektowniejszy lampion, czyli „Światelko do nieba”.

POLSKI BIZNES (58)

Blask i zapach świecy

Świat lejącego się wosku, przyjemnych zapachów i barw to „królestwo” Beaty i Milana Śelów. W ich warsztacie w Dzieńmorowicach powstają ręcznie produkowane świece zapachowe. Zaden z małżonków nie skończył studiów chemicznych, wiedzę na ten temat uzupełniali „w biegu”. Milan Śel, z wykształcenia elektryk i budowlaniec, był przede wszystkim sportowcem. Brał udział w międzynarodowych wyścigach kolarskich. Pracował w biurze w kopalni, ale nie lubił tej pracy. Dłatego w 1989 roku, ledwo nadarzyła się sposobność do założenia własnej firmy, zabrał się za produkcję świec. To był jeden z artykułów, których wówczas brakowało na rynku. Eksperymentował w domu, uczył się metodą prób i błędów. Minęły dwa lata, nim jego wyroby osiągnęły odpowiednią jakość.

Beata Śelowa (z domu Czendlik) skończyła Akademię Handlową w Czeskim Cieszynie, lecz pociągał ją śpiew. Po maturze zgłosiła się więc do ostrawskiego Konserwatorium, później studiowała muzykę na Uniwersytecie Ostrawskim. Przez długie lata śpiewała w chórze opery Teatru Antonína Dvořáka, także w czasach, kiedy już z mężem prowadziła firmę. Przynależność do zespołu artystycznego, od kilkunastu lat są nie tylko parą, ale też współnikami w firmie. – Właściwie wszystko robimy razem. Z tym, że mąż nie zajmuje się fakturami i innymi sprawami administracyjnymi, to należy do mnie, on poświęca się produkcji – mówi Beata Śelowa. Oboje śmieją się, że produkcja świeczek zapachowych wymaga zarówno podejścia sportowego (wytrwałości – tak jak kolarstwo), jak i zacięcia artystycznego (jak śpiew).

W warsztacie znajdującym się na terenie dzieńmorowickiej elektrowni Śelowie zatrudniają dwie pracownice, które zajmują się produkcją świec. Wszystko robione jest ręcznie – jedynym urządzeniem jest kocioł, w którym topi się wosk. Materiał ten kupowany jest w formie białego proszku czy granulatu.

Roztopiony wosk wlewa się do zwykłych metalowych czajników, gdzie miesza się go z kawałkami wosku z farbą oraz z zapachami w płynie. W ten sposób przygotowaną substancję pracownice wlewają do metalowych form, w których uprzednio mocują bawełniany knot. Formy napełniane są powoli, cały czas trzeba pilnować, aby knot trzymał się prosto. Świece zwykłych rozmiarów stygną przez ok. 1,5-2 godziny, te największe kilkakrotnie dłużej. Po ich wydobyciu z formy owija się je folią, nakleja na nie etykiety, a te bardziej luksusowe pakuje do pudełek. Świece produkowane przez Śelów sprzedawane są zarówno pod nazwą ich firmy „AROMKA”, jak również pod markami poszczególnych odbiorców.

Pan Milan podkreśla, że produkują świece wyłącznie z naturalnych surowców, z wosku. Całkowicie zrezygnowali już z parafiny. Stosują wosk palmowy, który obecnie zaczynają zastępować woskiem sojowym i częściowo rzepakowym. Produktów z soi zażył sobie największy odbiorca, firma „Manufaktura”. Wszystko dlatego, że w związku z ogólnoswiatową kampanią coraz więcej klientów odrzuca wyroby palmowe.

Firma „AROMKA” produkuje także świece w szklankach, nie tylko z wosku, ale także żelowe. Ulubionym artykułem na prezent jest świece w postaci kufła z piwem, u Śelów można także nabyć filizanki z „kawą” czy „herbatą”, fajnym podarunkiem są świece o zapachu różnych gatunków win w szkle butelkowym. Najbardziej popularnym zapachem jest natomiast „czysta bielizna” – świeczka pachnąca proszkiem do prania. – Niektóre specjalne zapachy zamawiamy w laboratorium w Niemczech – mówi pani Beata. (dc)

Beata i Milan Śelowie z największą produkowaną przez nich świecą. Fot. DANUTA CHLUP

Oprócz produkcji mamy trzy sklepy z artykułami dekoracyjnymi o nazwie „Inspirace” – dwa w Ostrawie i jeden w Hawierzowie, w domu towarowym „Elán”. Sprzedajemy w nich, oprócz naszych wyrobów, także artykuły, które kupujemy od innych producentów, przede wszystkim kosmetyki i różne przedmioty dekoracyjne do domu, ale też do ogrodu – opowiada pani Beata.

Beata i Milan Śelowie jeżdżą na targi artykułów dekoracyjnych, przede wszystkim do Frankfurtu nad Menem. Przekonują, że tam można znaleźć bardzo dużo ciekawych rzeczy. Na targach składają zamówienia do swoich sklepów na cały następny rok.

Firma „AROMKA” dawniej miała więcej pracowników i większą produkcję. Właściciele celowo ją jednak ograniczyli. Przekonują, że nie potrzebują milionów, ale chcą mieć czas. A czasu nie da się kupić za pieniądze. (dc)

Kwestionariusz firmowy

Rok założenia: 1989

Branża: produkcyjna

Liczba pracowników: 7

Kontakt:

„AROMKA” – teren Elektrowni Dzieńmorowice

Tel. 737 025 536

www.svickyaromka.cz

ROKSANA WĘGIEL W ROZMOWIE Z »GŁOSEM»: Nikt nie wierzył, że wygram Eurowizję

Po koncercie „Wyśpiewajmy marzenia” w Cieszynie miałam przyjemność rozmawiać z Roksaną Węgiel. Co program The Voice Kids zmienił w jej życiu? Kto był dla niej największym wsparciem podczas przygotowań do Eurowizji? Na te i wiele innych pytań odpowiada w szczerej rozmowie.

Spotykamy się po siódmym charytatywnym koncercie „Wyśpiewajmy marzenia” w Cieszynie. Jak wrażenia?

– Cudowna energia. Cieszę się, że mogłam tutaj wystąpić. Było pięknie.

Który z twoich utworów jest zazwyczaj najbardziej wyczekiwany przez fanów na koncertach?

– Wydaje mi się, że jest to piosenka „Anyone I Want To Be”.

A masz jakąś ulubioną piosenkę w swoim repertuarze?

– Wszystkie są dla mnie ważne, ale moim ulubionym utworem jest „Bunt”. Z każdej piosenką wiąże cudowne wspomnienia.

Trwa rok szkolny, ale ty nie zwalniaz tempa, koncertujesz, pojawiaasz się na eventach, pracujesz w studio. Czy poddajesz obowiązków szkolnych z muzycznymi bywa dla ciebie trudne?

– Bywa trudno, ale daję radę.

Jak rówieśnicy reagują na rozwój twojej kariery? Wspierają cię, czy mierzysz się także z krytycznymi opiniami?

– Moi rówieśnicy reagują bardzo dobrze, wspierają mnie. Jeśli chodzi o internet, tam hejt jest wszechobecny. Kiedy ktoś jest popularny, w sieci zawsze znajdują się osoby, które będą powielać złą opinię. Ja tymczasem nie robię nic, co mogłoby skrzywdzić drugiego człowieka, ale to, co kocham. Ludzie komentują, mają do tego prawo. Na mnie nie ma to jednak żadnego wpływu, spływa to po mnie (śmiech). Nie mówię jednak o samych negatywach. Mam przecież wielu fanów, którzy mnie wspierają.

TVP 2 rozpoczęła ostatnio emisję kolejnej edycji programu The Voice of Poland. Czy oglądasz go i czy masz swoich faworytów?

– Na regularne śledzenie programu nie mam za bardzo czasu, ale udaje mi się nadrobić zaległości w internecie. Duże wrażenie zrobił na mnie Tadeusz Seibert, który zaśpiewał piosenkę „Spragniony”. W programie pojawiła się również moja koleżanka z The Voice Kids, Karolina Wójtowicz.

Co udział w programie The Voice Kids zmienił w twoim życiu? Czy gdybyś miała jeszcze raz możliwość wystąpić jako uczestniczka w tym programie, zrobiłabyś to?

– Zmieniło się wszystko. Polecam każdemu tą przygodę. To niesamowite doświadczenie. Nie byłam świadoma, że ten program otworzył mi wrota do dalszych działań oraz do wyjazdu na Eurowizję. Nie spodziewałam się tego. Jestem wdzięczna, że tak się stało.

W kontekście programu bardzo dużo mówi się o twojej przyjaźni z Edytą Górniak. Czy obecnie razem pracujecie?

– Nagraliśmy piosenkę „Zatrzymać chwilę” do bajki „Hotel Transylwania 3”. Cieszę się, że mogłam ją poznać, nie ukrywam, że było to moim marzeniem.

Jak wspominasz swój udział w Eurowizji Junior 2018?

– To emocje, których nie da się opisać.

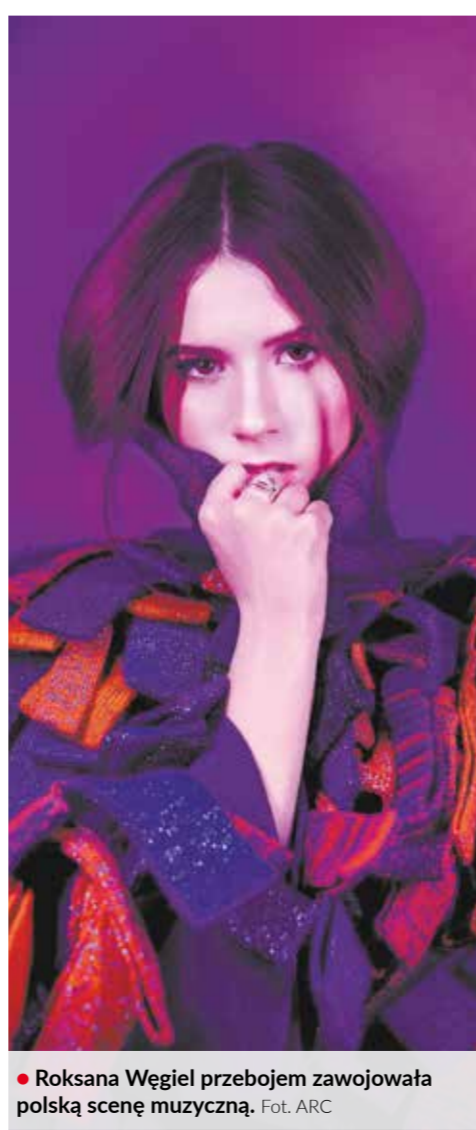
Co było dla ciebie największym zaskoczeniem tego konkursu?

– To, że wygrałam (śmiech). Nikt w to nie wierzył. Wygranie było moim celem, ale wszyscy mówili, że bym się na nic nie nastawiała. I udało się. Mój tata był dla mnie największym wsparciem.

Najbliższe plany...

– Bardzo dużo się dzieje. Naprawdę mam co robić (śmiech).

(mm)

Rokšana Węgiel przebojem zaważowała polską scenę muzyczną. Fot. ARC

GROSZ DO GROSZA

Henryka Bittmar

Rozwój demografii w krajach europejskich, ale nie tylko, powoduje, że system emerytalny będzie w niedalekiej przyszłości poddany coraz większej presji – przewidują ekonomiści. Skutecznym środkiem zaradczym ma być m.in. systematyczne podnoszenie wieku emerytalnego.

Z kolei premier RC, Andrej Babiš, oświadczył całkiem niedawno, że jeżeli sytuacja gospodarcza będzie nadal korzystna, w najbliższym czasie można pomyśleć o obniżeniu wieku emerytalnego. Warto podkreślić, że byłoby to w Europie krok absolutnie wyjątkowy – inne kraje, poza Polską pod rządami Prawa i Sprawiedliwości, planują raczej ruchy w przeciwną stronę. Specjaliści od systemów emerytalnych jednak podkreślają, że wcześniejsze przechodzenie na emeryturę jest u nas, głównie ze względu na sytuację demograficzną, nie realne. To samo mówią zresztą eksperci z Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju – OECD. Według nich, należy znieść górną

granice wieku emerytalnego, która u nas obecnie wynosi 65 lat w przypadku zarówno mężczyzn, jak i kobiet.

Kiedy powstawały pierwsze systemy emerytalne (w Niemczech w 1889 roku, w większości państw europejskich po I wojnie światowej), nikt raczej nie przewidywał, że za sto lat będą one nie do utrzymania. Chodziło bowiem o systemy solidarnościowe – świadczenia osób starszych są wtedy finansowane dzięki składkom opłacanym przez osoby czynne zawodowo. W Niemczech świadczenia pieniężne wypłacano z długoletnią pracą na rzecz Cesarstwa, a otrzymywały je wówczas wszystkie osoby, które ukończyły 70 lat. Emerytów było stosunkowo niewiele, gdyż średnia długość życia nie przekraczała wntczas 50 lat. Emerytów było stosunkowo niewiele, gdyż średnia długość życia nie przekraczała wntczas 50 lat. Emerytów było stosunkowo niewiele, gdyż średnia długość życia nie przekraczała wntczas 50 lat. Emerytów było stosunkowo niewiele, gdyż średnia długość życia nie przekraczała wntczas 50 lat.

żej określonego wieku. Jednakże w ciągu ostatniego stulecia każdy z krajów wypracował swój własny, niepowtarzalny model naliczania składek i wypłacania świadczeń, na który składa się szereg różnych programów emerytalnych.

To, że czeski system emerytalny wymaga pilnie przeróbek i ulepszeń, raczej nie ulega wątpliwości. Każda próba reformy na tym polu mobilizuje zarówno zagorzałych zwolenników, jak i przeciwników co bardziej radykalnych zmian. Tak czy owak – aktualne rozwiązania są dalekie od ideału. Jak mówią starosty, świadczenia dla emerytów i rencistów pochłaniają obecnie ok. 8,5 proc. produktu krajowego brutto. Z tego na wypłatę emerytalną płynie ok. 6,9 proc. PKB, reszta przeznaczona jest na renty inwalidzkie, wdowie, rodzinne. Warto dodać, że w krajach Unii Europejskiej świadczenia dla emerytów i rencistów stanowią średnio ok. 12,6 proc. PKB. Również same czeskie emerytury nie osiągają przeciętnej europejskiej. Jeżeli wziąć pod uwa-

gę stosunek przeciętnej emerytury do przeciętnego wynagrodzenia brutto, najmniej powodów do radości mają seniorzy w Chorwacji (22 proc.), a także Słowenicy, Bułgarzy oraz obywatele krajów nadbałtyckich. Grecy seniorzy otrzymują z kolei ok. 72 proc. przeciętnego wynagrodzenia brutto. Niezłe mają też obywatele Cypru czy Włoch. Czeskie emerytury nie osiągają dziś nawet 40 proc. przeciętnej płacy. Nie brak ekonomistów, którzy zapowiadają, że za kilkanaście lub kilkadziesiąt lat będzie jeszcze gorzej. Prognozy mówią bowiem, że do 2050 roku uprawnienia emerytalne będzie u nas posiadać ok. 3 mln seniorów, o milion więcej, aniżeli teraz. Czy osoby zawodowo czynne będą w stanie zarobić na ich świadczenia? Być może trzeba będzie podnieść wysokość składek ubezpieczenia socjalnego, choć nie wszystkim ten pomysł się podoba – już teraz cena pracy jest u nas stosunkowo wysoka. Podnoszenie wieku emerytalnego też ma swoich zwolenników i przeciwników (na razie ci drudzy na czele z premierem są u nas górną).

Ze względu na to, że system solidarnościowy zawsze i wszędzie może zależeć od skutecznego funkcjonowania sytuacji demograficznej, warto zwrócić uwagę na zalety innych europejskich rozwiązań. Chociażby tych wprowadzonych przed laty w Wielkiej Brytanii. Obywatele płacą tam stosunkowo niewielkie składki, przy czym emerytura państwowa przysuguje im po przepracowaniu 35 lat i osiągnięciu wieku emerytalnego (obecnie jest to 66 lat dla kobiet i mężczyzn). Świadczenie jest jednakowe dla wszystkich i wynosi w przeliczeniu ok. 20 000 koron (uwzględniając parytet siły nabywczej to ok. 9300 koron). Zdecydowana większość Brytyjczyków korzysta jednak także z innych systemów emerytalnych, przede wszystkim z popularnych programów pracowniczych. O tych ostatnich coraz głośniej mówi się zresztą także u nas. Emerytury pracownicze są już bardzo rozpowszechnione m.in. w Holandii, Niemczech, Finlandii czy Szwajcarii. Na pewno nie są remedium na wszelkie emerytalne bolączki, ale przyjrzyć im się warto. (dc)

Jestem Wolski, Wojtek Wolski

Wejście smoka w stylu Jamesa Bonda – tak wyglądał debiut Wojtka Wolskiego w barwach Stalowników Trzyniec. Kanadyjski napastnik polskiego pochodzenia zwycięskim golem w dogrywce i asystą przy wyrównującej bramce Ondřeja Kovačička w dużym stopniu przyczynił się do zwycięstwa Stalowników na tafli Karlowych Warów. To był zarazem udany powrót Václava Varadi za ekstraligowe stery, po niezbyt pomyślnych mistrzostwach świata juniorów.

Janusz Bittmar

Stalownicy włączyli się do walki w Tipsport Ekstralidze po dłuższej przerwie spowodowanej startem w prestiżowym Pucharze Spenglera. W szwajcarskim Davos zespół prowadzony przez Marka Zadina nawet w osłabionym składzie, bez kluczowych obrońców, sięgnął po srebro – przegrywając w finale z Kanadą. Niedzielną batalia z Karłowymi Warami przebiegła już bez taryfy ulgowej dla obrońców Vladimíra Rotha, Guntisa Galvińša i Tomáša Kundrátko. W ataku debiut zaliczył zaś 33-letni Wojtek Wolski, brązowy medalista ostatnich igrzysk olimpijskich z zespołem Kanady. Urodzony w Zabrze był napastnikiem takich klubów, jak Colorado Avalanche, Washington Capitals, Florida Panthers czy Magnitogorsk, potrzebował minimum czasu na rzetelną aklimatyzację w nowym środowisku po przenosinach z chińskiego Red Star Kunlun. – W Chinach nie czułem się komfortowo, byłem głodny hokeja i ten głód przełożył się na moją grę zaraz w pierwszym meczu w barwach Stalowników. Zagraliśmy w stylu, jaki lubię najbardziej – stwierdził na gorąco Wolski, którego trenerzy Varada i Zadina wykorzystali w elitarnym ataku, obok Matěja Stránského i Vladimíra Draveckého. W tej formacji zadania są ściśle określone: Stránský kreuje grę, Dravecký wspomaga obrońców, a Wolski jako środkowy napastnik ma strzelać gole. Te założenia wypełniły się idealnie. – Czuję się świetnie, ale chciałbym podkreślić, że cały zespół w dużym stopniu ułatwił mi zadanie – ocenił udany

• Wojtek Wolski (z lewej) zaliczył w barwach Trzynieca debiut marzeń. Fot. hokejkcw.cz

debiut Wolski. Kanadyjczyk pokazał próbki swoich nietuzinkowych umiejętności w dogrywce, kiedy to po akcji indywidualnej, strzałem z bekendu nie dał szans bramkarzowi Karlowych Warów. Zadovolonia nie krył również główny szkoleniowiec Stalowników, Václav Varada, który do Karlowych Warów przyjechał bezpośrednio z mistrzostw świata juniorów rozgrywanych w Ostrawie i Trzyniecu. – Mecz z Karłowymi Warami zawsze należał do trudnych. Dobra organizacja gry w defensywie, szybkie kontry, to wszystko mocne strony tej drużyny. Nie było więc łatwo, tym bardziej

cieszyć się z dwóch punktów. A indywidualna akcja Wolskiego zakończona zwycięską bramką była taką wisienką na torcie – skomentował wyjazdowe spotkanie na zachodzie Czech trener Trzyniec. – Rzadko oceniam drużynę pod względem indywidualnych popisów, ale tym razem chciałbym skomplementować bramkarza Karlowych Warów, Novotnego. Związcząca w drugiej tercji bronili rewelacyjnie – podkreślił Varada. To samo można jednak napisać w stosunku do Petra Kváčy, który w bramce Trzyniec otrzymał pierwszeństwo przed Jakubem Štěpánkiem. Pod Jaworowym dys-

ponują obecnie dwójką świetnych golkiperów, a nie zapominajmy, że po zawirowaniach do treningów wrócił w ostatnich dniach również Patrik Bartošák.

Ekstraligowy pociąg pędzi w styczniu bardzo szybko, ograniczając postoje do minimum. Na tym etapie rozgrywek nerwowo zrobilo się głównie w dolnej strefie tabeli. Nikt z outsiderów tego sezonu nie chce bowiem spaść do Chance Ligi, a taki scenariusz jak na razie został uwzględniony w formule rozgrywek – spada bezpośrednio ostatni klub tabeli, którym na chwilę obecną są Pardubice. W niezbyt komfortowej

TIPSPORT EKSTRALIGA

KARLOWE WARY –

TRZYNIEC 1:2 (d)

Tercje: 1:0, 0:1, 0:0 – 0:1. 17. T. Rachůnek (Griger) – 38. O. Kovačič (Stránský, Wolski), 64. Wolski (Roth, Kváč). Trzyniec: Kváč – M. Doudera, Kundrátek, D. Musil, Galviňš, Zahradníček, Roth, M. Adámek – Dravecký, Wolski, M. Stránský – Martýnek, M. Kovačič, O. Kovačič – Adamský, Novotný, Szturc – Hřnía, Polanský, Chmielewski.

PILZNO –

WITKOWICE 6:4

Tercje: 2:2, 2:0, 2:2. Bramki i asysty: 8. Rob (Budík, Pulpán), 20. Kantner (Budík, Čerešňák), 33. Gulaš (Čerešňák), 38. Gulaš (Kantner), 43. Čerešňák (V. Němec), 53. V. Němec (Čerešňák, Kantner) – 13. Roman (Lakatoš, Bukarts), 15. Lakatoš (Bukarts, Mallet), 46. Lakatoš, 50. Schleiss (Š. Stránský). Witkovic: M. Svoboda – Kvasnička, Trška, Vyřtisk, R. Cerný, Šidlik, D. Krenželok, Bodák – Bukarts, Roman, Lakatoš – Schleiss, Š. Stránský, Indrák – Dej, R. Veselý, Mallet – T. Kubalík, Werbik, Razgals.

Lokaty: 1. Sparta Praga 67, 2. Liberec 66, 3. Pilzno 61, 4. Trzyniec 54, 12. Witkovic 37 pkt. W piątek 10 stycznia: Zlin – Trzyniec (17.30) i Sparta Praga – Witkovic (18.30).

sytuacji znajdują się też Witkovic, które po przegranej na lodowisku Pilzna (4:6) zatrzymały się na 12. lokacie w tabeli. Przewaga ekipy Mojmíra Trličika nad Pardubicami wynosi zaledwie cztery punkty. ◀

»Zabrakło nam jakości«

Zabrakło nam jakości. Rywale byli lepsi od nas – tymi oto słowami Václav Varada (na zdjęciu), trener hokejowej reprezentacji RC U20, skomentował przegraną drużyną w ćwierćfinale mistrzostw świata juniorów rozgrywanych w Ostrawie i Trzyniecu. Mistrzami świata juniorów zostali hokeiści Kanady, którzy w zaciętym spotkaniu pokonali w niedzielę Rosjan 4:3. Braz, po zwycięstwie 3:2 nad obrońcami tytułu Finami, przypadł Szwedom. Czesi, którzy w czwartkowy wieczór przegrali wysoko ze Szwecją 0:5, stylem gry nawiązali do swoich ostatnich spotkań na mistrzostwach. – Zbyt często graliśmy w osłabieniu. Brak subordynacji to jeden z elementów tej nieudanej dla nas układanki – podkreślił

Varada, który po mistrzostwach wrócił do swoich codziennych obowiązków w ekstraligowym Trzyniecu (patrz artykuł wyżej). – W młodym wieku ważą się losy dalszej kariery. Bez dobrej gry w ofensywie i defensywie hokeistom chcącym przebić się do seniorskiej kategorii będzie bardzo trudno – stwierdził szkoleniowiec. Cztery najlepsze drużyny mistrzostw świata U20 – Kanada, Rosja, Szwecja i Finlandia – uciekły reszcie hokejowego peletonu i to w zawrotnym tempie, niczym w kreskówce Tom i Jerry. Zgodnie z oczekiwaniami, w najlepszej formacji turnieju (All Star Team) zabrakło czeskiego zawodnika – są Kanadyjczyk, Szwedzi i Rosjanin. Przed mistrzostwami

świata do roli gwiazdy wrócił do swoich codziennych obowiązków Lukáš Doštal, ale blyszcząca w fińskiej ekstraklasie czeska gwiazdka szybko zgasił błędy na czempionacie w Ostrawie i Trzyniecu. Podopieczni Václava Varadi zdominowali niemniej inne statystyki. Pierwsze miejsce należy się Czechom za liczbę minut, które spędzili na ławce kar. 138 minut – nikt nie wyśiadywał dłużej poza lodowiskiem za faule w meczu. (jb)

Fot. ARC

Luboš Kozel: Banik to uznana marka

Zgodnie z oczekiwaniami nowym trenerem piłkarzy Banika Ostrava został 48-letni Luboš Kozel, który w piątek zastąpił zdymisjonowanego Bohumila Pánika. Wczoraj nowy sztab szkoleniowy, w skład którego wchodzi również Ivan Kopecký i Radek Slončík, zaczął działać. Na pierwszym treningu zameldowało się 28 piłkarzy.

Janusz Bittmar

Banik to uznana marka, klub, który może się poszczycić chlubną historią. Cieszyć się, że może być częścią składową tej drużyny – stwierdził Kozel, który oprócz trenowania Ostrawy wiosną br. będzie również prowadził reprezentację U19. – Doszliśmy do porozumienia ze związkiem piłkarskim i Kozel będzie mógł dokończyć swoją misję w młodzieżowej kadrcze RC – skomentował nietypowy, ale możliwy do zaakceptowania model pracy Marek Bělák, dyrektor wykonawczy FC Banik Ostrava.

Drużyna Banika przygotowania do wiosennej rundy Fortuna Ligi rozpoczęła wczoraj. Na pierwszym treningu Luboš Kozel miał do dyspozycji 28 zawodników. Z nowym trenerem spodziewane są również zmiany w kadrcze. Z drużyną pożegnał się już Jakub Pokorný, wrócił natomiast z gościnnych występów w zespole Slovácko bramkostrzelny Ondřej Šašík. Z kolei jego brat Jakub, który jesienią bronił barw Karwiny, zimowe przygotowania rozpocznie w zespole FK Příbram.

Na poniedziałkowym pierwszym treningu pojawili się trzej zawodnicy z młodzieżówki Banika – obrońca Jakub Tamajka, defensywny pomocnik Jakub Drozd i napastnik Timofiej Barkow. Szansę zaprezentowania do siebie trenerów otrzymał również najlepszy strzelec Banika w rozgrywkach MŠFL (3. Liga), ofensywny pomocnik David Buchta. Z tej wyliczanki może wynikać jedno – nowy trener zamierza w większym stopniu stawiać na młodych piłkarzy, wychowanków klubu. W ten klimat

• Luboš Kozel (z lewej) i właściciel Banika Ostrava, Václav Brabec. Fot. fcbanikostrava

wpisują się też zrekonstruowane Bazole – zimowa siedziba Banika przed startem wiosennej części Fortuna Ligi (mecz o pierwszoligowe punkty zagospodarują ponownie na Miejskim-Stadionie w Witkovicach).

– Zaplecze na Bazalach, a także na Miejskim Stadionie w Witkovicach, należy do najlepszych w czeskiej lidze. Do ideału brakuje tylko lepszej gry w wykonaniu Banika, a to zadanie dla mnie – zadeklarował Kozel. – Chciałbym, żeby do Ostrawy wróciły europejskie puchary. Przed nami kawał ciężkiej pracy, ale wspólnymi siłami jesteśmy w stanie podołać wyzwaniu – zaznaczył nowy szkoleniowiec, który w ostrym meczu sprawdzi formę drużyny po raz pierwszy w najbliższy piątek podczas Tipsport Ligi. Banik w pierwszej kolejce zimowego turnieju podejmie o godz. 10.30 SK Prościejów. Dzień później Kozel zaliczy z drużyną wyjazdowy sparing z Górnikiem Zabrze

(13.00). Ciekawie zapowiadają się również towarzyskie derby Ostrawy z Karwiną (14 stycznia), też w ramach coraz popularniejszej Tipsport Ligi. Za sprawdzian generalny przed startem wiosennej części Fortuna Ligi posłuży zaplanowany na 8 lutego wyjazdowy pojedynek ze Spartakiem Trnava.

KADRA BANIKA

Bramkarze

Jan Laštůvka, Viktor Budinský, Lumír Číž

Obrońcy

Martin Fillo, Josef Celba, Jiří Fleišman, Denis Granečný, Jakub Pokorný, Václav Procházka, Patrizio Stronati, Martin Šindelář, Jakub Tamajka

Pomocnicy

Dyjan Carlos de Azevedo, Daniel Holzer, Robert Hrubý, Adam Jánoš, Milan Jirásek, Filip Kaloč, Milan Lalkovič, Rudolf Reiter, Jakub Drozd

Napastnicy

Milan Baroš, Dame Diop, Tomáš Smola, Nemanja Kuzmanović, Ondřej Šašík, David Buchta, Timofiej Barkow

Robienie czegoś na siłę, tylko dlatego, że zawsze było, może być niemożliwe albo straci sens

Alfons Schranz,

szef komitetu organizacyjnego Turnieju Czterech Skoczni, o problemach ze śniegiem

W SKRÓCIE

BĘDĄ WALCZYLI O SWOJE PRAWA. Szczypiornicy Banika Karwina nie zgadzają się z werdyktem komisji Czeskiego Związku Piłki Ręcznej, na mocy którego mecz z Lowosicami został potraktowany walkowerem dla drużyny przegranej. Zespół Lowosic, który nie zaakceptował ani jednego z proponowanych przez Banik zastępczych terminów meczu w ramach Strabag Rail Ekstraligi, bez walki zdobył dwa punkty. Włodarze Banika Karwina od piątku naradzają się z prawnikami, żeby dokładnie przeanalizować strategię obrony. – Lowosicom zaproponowaliśmy kilka terminów, ale bez efektu – poinformował dziennikarzy Roman Mucha, prezes HCB Karwina. Rozgrywki czeskiej ekstraligi, z powodu rozpoczynających się 9 stycznia mistrzostw Europy w piłce ręcznej, pauzują do końca lutego.

SYLWESTROWY BIEG W KARWINIE: NAJLEPSZY KRUPA. Przemysław Krupa (Chybie) został triumfatorem tradycyjnego Sylwestrowego Biegu w Karwinie. Na mecie polski zawodnik wyprzedził Davida Szymonika z Lutyni Dolnej i Petra Czilinga reprezentującego barwy Mountaintime Team. W kategorii kobiet najlepiej spisała się Jana Coufalová (MK Seitl Ostrava). Zwycięski czas Przemysława Krupy na dystansie 10 km wyniósł 38:08. Organizatorem zawodów była sekcja lekkoatletyczna TJ Ják Karwina.

CHCĄ ZDOBYĆ BATURA SAR. W połowie stycznia polscy himalaishi pod kierownictwem Piotra Tomali wylecą do Pakistanu, by dokonać próby pierwszego zimowego wejścia na Batura Sar (7795 m). – Mówiąc szczerze, nie mamy zielonego pojęcia, dlaczego nikt wcześniej tego nie dokonał – powiedział w rozmowie z Onetem zastępca kierownika, Rafał Fronia. Oprócz Tomali i Froni w składzie wyprawy na Batura Sar znajdują się Wojciech Flaczyński, Mariusz Hatała, Filip Babicz, Krzysztof Stasiak, Marco Schwidrigall oraz filmowiec Oswaldo Rodrigo Pereira. Himalaishi wyruszą do Pakistanu w połowie stycznia.

SZCZĘSNY ZOSTAJE W JUVENTUSIE. Wojciech Szczesny związał się z Juventusem Turyn nową umową. Według nieoficjalnych danych, polski bramkarz będzie zarabiał 7 milionów euro za sezon, co zapewni mu miejsce w czołowej dziesiątce najlepiej zarabiających piłkarzy we włoskiej najwyższej klasie rozgrywek. W barwach „Starej Damy” Szczesny zagrał do tej pory 78 razy. Polak ma na swoim koncie dwa tytuły mistrza Włoch oraz triumf we włoskim pucharze. **LEWANDOWSKI DOZENIONY.** Robert Lewandowski został wybrany najlepszym zawodnikiem z pola w rundzie jesiennej w corocznej ankiecie „Kickera”. W głosowaniu wzięło udział 239 byłych piłkarzy Bundesligi. Napastnik Bayernu Monachium zdobył 44,7 procent głosów, wyprzedzając Timo Wernera z RB Lipsk (14,6 proc.) i Jadona Sanchę z Borussia Dortmund (6,7 procent głosów).

(jb)

Wielkie emocje do końca

• Dwa bardzo dobre skoki – tyle potrzebował w poniedziałkowy wieczór Dawid Kubacki (na zdjęciu), żeby przejść do historii skoków narciarskich. Polak wczoraj, po zamknięciu numeru, stanął przed szansą wywalczenia Złotego Orła za zwycięstwo w klasyfikacji generalnej Turnieju Czterech Skoczni. Kubacki przed poniedziałkowymi zawodami w Bischofshofen był liderem Turnieju Czterech Skoczni, składając swoich ulubionych zawodów w kalendarzu Pucharu Świata. Efekty wczorajszej walki w Bischofshofen na www.glos.live. (jb)

Fot. PZN

INFORMATOR

Ojczyzna i wolność siłą napędową

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

inżynier architekt, projektant znamiennych urbanistycznych rozwiązań w Ostrawie i Hawierzowie, autor wielu pomników poświęconych II wojnie światowej, plastyk, autor zbioru poezji i pamiętnikowej prozy, założyciel Forum Obywatelskiego i reanimator samorządności w Suchej Górze, podchorąży w 1. Korpusie Armii gen. Andersa, major Wojska Polskiego, major Armii Czeskiej w stanie spoczynku, założyciel i prezes Koła Polskich Kombatantów w Republice Czeskiej odszedł na wieczną wartę. Z uwagi na niespotykane szeroki, renesansowy wprost wachlarz uzdolnień, wyjątkową pilność oraz ogrom dorobku zawodowego i społecznego śp. Bronka Firlę postrzegać można bez zastrzeżeń jako Michała Anioła Zaolzia. Ale nie tylko Zaolzia, bo owoce jego pracy swym zasięgiem daleko przekroczyły granice naszej „małej ojczyzny”. Śp. Bronka Firla był człowiekiem na wskroś renesansowym, a z jego śmiercią odchodzi do lamusa bogata powojenna epoka renesansu zaolziańskiej kultury i sztuki. W ten oto bardzo lapidarny sposób, pomny zaleceń śp. Bronka odnośnie pożyteczności zwięzłego wyrażania myśli, pozwolitem sobie przedstawić jego niezwykle bogatą osobowość.

Przez ostatnich siedem lat miałem przywilej towarzyszyć śp. Bronkowi i kilku innym zaolziańskim kombatantom, zwłaszcza braciom Janowi, Maxymilianowi i Brunonowi Czyżom, Józefowi Maroszowi i pani Apolonii Barchańskiej w licznych imprezach przypominających tragiczne wydarzenia II wojny światowej. Gościliśmy w Żywocicach, na Koteszycu, Pod Wałką, w Mostach, Jabłonkowie, Stonawie, Boguminie, Ustroniu, przy pomniku Operacji Ostrawskiej w Hrabyni i pomniku II wojny światowej w Ostrawie. Tych kilku dzielnych, zawieszonych wiekiem byłych żołnierzy, było zawsze najcenniejszą wartością wszystkich uroczystości wspomnieniowych. Mimo 90 lat na karku, przychodzili wiernie, w mrozie i upale, nie bacząc na problemy zdrowotne właściwe dla tego wieku. Dwaj bracia Czyżowie i Józef Marosz zmarli niedawno. Trzech żyjących członków Koła od dłuższego już czasu z przyczyn zdrowotnych nie może brać udziału w imprezach wspomnieniowych. Kombatanci nie będą już swą obecnością uświetniać tych uroczystości. Wierzymy jednak, że stojąc na wiecznej warcie, będą dalej pilnować wartości, które składają się na słowo „wolność”. Bo właśnie wolność i Ojczyzna stanowiły siłę napędową ich życia. Śmierć Bronki Firlę, założycielki Koła Polskich Kombatantów w Republice Czeskiej, liczącego pierwotnie 260 członków, niejako symbolicznie zamyka trzydziestoletnią historię tego, jakże cennego fragmentu naszej społeczności. Żyjący dotąd członkowie Koła, boleśnie dotknięci stratą swego kolegi, przekazują żonie śp. Bronki, pani, a raczej koleżance Hildzi, i całej jej rodzinie wyrazy najserdeczniejszego współczucia.

Bronku, kolego i towarzyszu wielu wspólnie przeżytych chwil. Cześć Twej Pamięci.

Karol Mrózek

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Kraina lodu 2 (7, 8, godz. 16.00); Ermitaż (7, godz. 17.30); Diego Maradona (8, godz. 17.30); Posledni aristokratka (7, 8, godz. 19.00); Nienawiść (7, 8, godz. 20.00); **KARWINA – Centrum:** Zakleté pírkó (7, godz. 17.45); Klamstwo doskonałe (7, godz. 20.00); Jak wytresować smoka 3 (7, godz. 17.45); Nienawiść (8, godz. 20.00); Případ mrtvého nebožtíka (9, godz. 17.00); Zdrajca (9, godz. 18.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** Štastný nový rok (7, godz. 17.30); Gwiezdne wojny: Skywalker. Odrodzenie (7, godz. 20.00); 2 (8, godz. 20.00); Koty (9, godz. 17.30); Głębia strachu (9, godz. 20.00); **CZ. CIESZYN – Central:** Król Lew (8, godz. 16.30); Amundsen (9, godz. 16.30); Klamstwo doskonałe (9, godz. 19.00); **CIESZYN – Piast:** Urwis (7-9, godz. 14.00); Futro z misia (7-9, godz. 15.45); Judy (7-9, godz. 17.45); Jak zostałem gangsterem. Historia prawdziwa (7, 8, godz. 20.00).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.20. **POLSKIE AUDYCJE:** po-pt: godz. 19.05 Ostrava 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz. **RADIO KATOWICE:** „U Polaków za Olzą” – niedz. 8.10 na 103 FM.

CO W TERENIE

CIESZYN – Dyskusyjny Klub Propozycji Koła nr 2 Macierzy Ziemi Cieszyńskiej zaprasza w środę 15. 1. o godz. 17.00 do Domu Narodowego na spotkanie z Danutą Chlup i jej powieścią „Trzecia terapia”. **CZ. CIESZYN** – Styczińskie spotkanie MUR-u odbędzie się w czwartek 9. 1. o godz. 17.00 w auli Polskiego Gimnazjum im. J. Słowackiego. Na temat „Burzliwego życia Bogusława Kożuszniaka” mówić będzie Michał Przywara.

CIERLICKO – Kluby Kobiet i Seniora Cierlicko-Centrum, Kościelec, Stanisławice i Grodziszcz zapraszają swych członków na spotkanie klubowe w czwartek 9. 1. o godz. 16.00 do Domu Polskiego na Kościelcu.

PTTS „BŚ” – Zaprasza 11. 1. na wycieczkę z Łomnej Górnjej (Dobruva) przez Kamienity na Hadaszczok (Slawicz). Droga powrotna prowadzi przez Łacznów do Sałajki. Długość trasy 9,3 km. Odjazd pociągu do Nawsia: z Karwiny o godz. 7.01, z Hawierzowa o godz. 6.46, z Cz. Cieszyna o godz. 7.20. Z Nawsia jedziemy autobu-

sem o godz. 8.10 do Łomnej Górnjej, przystanek Doubrava. Schroniska 100/100: Kamienity, Hadaszczok. Kierownik wycieczki: Wanda Vampola, tel. 732 731 214.

▲ zaprasza we wtorek dnia 14. 1. na wycieczkę do Sobieszowic – wieża widokowa Nová Husárůvka. Zbiórka uczestników na dworcu autobusowym w Hawierzowie o godz. 8.45. Połączenie autobusowe z Trzyńca o godz. 7.50, z Cz. Cieszyna godz. 8.10, a z Karwiny godz. 7.38. Trasa łatwa 8-10 km. Kierownik Anna Siekelowa, tel. 605 845 815.

OFERTA PRACY

POLSKIE GIMNAZJUM IM. JULIUSZA SŁOWACKIEGO w Czeskim Cieszynie przyjmuje od 1. 2. 2020 na skrócony etat (6 lekcji) nauczyciela fizyki. Oferty można składać osobiście w sekretariacie szkoły, dzwoniąc pod nr. tel. +420 558 731 235, +420 737 230 442 lub wysyłając e-maila na: info@gympol.cz. Dyrekcja szkoły.

GL-725

ŻYCZENIA

Z okazji 97. urodzin
pani OLGI FOLTYNOWEJ
z Karwiny-Raju
100 lat życzą syn Janusz z żoną oraz synowa Ania z rodziną.

GL-011

WSPOMNIENIA

Nie umierają Ci, których kochaliśmy...
Dnia 8 stycznia 2020 minie pierwsza rocznica śmierci **MUDr. MARII BARTNICKIEJ** ordynatorki oddziału chorób zawodowych w szpitalu na Podlesiu
O chwile wspomnień i cichą modlitwę w Jej intencji proszą mąż i synowie z rodzinami.

GL-005

Nie umiera ten, kto żyje w pamięci i sercach bliskich.
Dnia 7 stycznia upływa 30 lat od chwili, kiedy uciuchło szlachetne serce naszego Kochanego Tatusia

inż. LUDWIKA BRUDNEGO
Z miłością i szacunkiem wspominają córka i syn z rodzinami.

GL-007

W czwartek 9 stycznia 2020 przypominamy sobie smutną pierwszą rocznicę śmierci naszego Drogiego Męża, Ojca, Dziadka, Kuzyna i Kolegi
śp. inż. RUDOLFA NEMETHA
O chwile wspomnień proszą żona i córki z rodzinami.

RK-121

Umarłych wieczność dotąd trwa, dokąd pamięcią im się płaci.
Chwiejna waluta. Nie ma dnia, by ktoś wieczności swej nie tracił.

W. Szymborska

9 stycznia minie osiemnasta bolesna rocznica śmierci naszej Nieodżałowanej

HALINY KOWALCZYK

z Trzyńca

Z kolei 4 lutego minie siedemnasta rocznica śmierci

HELENY KUBECZKI

z Orłowej

O chwile wspomnień prosimy tych, którzy znali i szanowali Ich wielkie życiowe serca. Najbliżsi.

GL-749

Klub Seniora „Przyjaźń” zaprasza swoich członków i sympatyków na spotkanie 13 stycznia o godz. 17.00. Widzimy się w Domu Polskim PZKO w Karwinie-Frysztacie.

WSPOMNIENIA

W naszych sercach stale żyjesz z nami.
Dnia 9 stycznia 2020 minie już czwarty rok, kiedy od nas na zawsze odeszła nasza Kochana Mamusia, Żona, Babcia, Siostra, Ciocia, Kuzynka, Szwagierka i Koleżanka

śp. KAZIMIERA SANTARIUS
z Hawierzowa-Szumbarku

Z miłością i szacunkiem wspominają najbliżsi.

RK-122

NEKROLOGI

Byłaś powietrzem, którym oddychaliśmy i stoicem, które nas ogrzewało.

Z głębokim bólem i smutkiem zawiadamiamy, że w dniu 3 stycznia 2020 roku zmarła w wieku 97 lat nasza Najukochańsza Mama, Babcia i Prababcia

śp. HELENA CELARKOWA
zamieszkała w Rychwałdzie

Kochała życie i nas. Nabożeństwo żałobne odbędzie się w dniu 10 stycznia 2020 roku o godzinie 14.00 w kościele ewangelickim w Orłowej. Po ceremonii pogrzebowej nastąpi kremacja. Zmarłą żegna rodzina.

GL-008

W tej ziemi wyrosłem, ta ziemia mnie karmiła, tej ziemi służyłem, w tej ziemi odpocznę.

Z głębokim żalem pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 4 stycznia 2020 odszedł na zawsze w wieku 89 lat nasz Ukochany Ojciec, Teść, Dziadek, Pradziadek, Wujek i Szwagier

śp. ANTONIN KLUS
zamieszkały w Jabłonkowie pod nr. 737

Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w piątek 10 stycznia 2020 o godz. 9.30 w kościele parafialnym w Jabłonkowie. W smutku pogrążona rodzina.

GL-010

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 1 stycznia 2020 w wieku 92 lat zmarła nasza Najdroższa Mamusia, Teściowa, Babcia i Prababcia

śp. MARIA PISKORZOWA
z Karwiny-Łąk

Pogrzeb odbędzie się 8 stycznia 2020 o godzinie 14.00 z kościoła katolickiego w Łąkach na miejscowy cmentarz. Zasmucona rodzina.

AD-001

Z niezmiernym bólem w sercu zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że 4 stycznia 2020 na zawsze od nas odszedł w wieku 76 lat nasz Kochany Mąż, Ojciec, Teść, Dziadek, Pradziadek, Szwagier, Wujek i Kuzyn

śp. EUGENIUSZ MATUSZYŃSKI

Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w środę 8 stycznia o godz. 13.00 w sali obrzędów pogrzebowych w Karwinie-Raju. W smutku pogrążona rodzina.

RK-002

Najbliższej Rodzinie najszersze wyrazy głębokiego współczucia, żalu i smutku z powodu śmierci

śp. EUGENIUSZA MATUSZYŃSKIEGO

składa Zarząd MK PZKO w Karwinie-Raju.

GL-012

Będę żyć dalej w sercach tych, którzy mnie kochali.

Pogrążeni w głębokim żalu zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 4 stycznia 2020 w wieku 80 lat zmarła nasza Kochana Mamusia, Teściowa, Babcia, Prababcia, Siostra, Szwagierka, Ciocia i Kuzynka

śp. MARIA WAŁACH
z domu Sikora,

zamieszkała w Nieborach

Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w czwartek 9 stycznia 2020 o godz. 14.00 w kościele rzymskokatolickim w Ropiczy. Po obrzędzie żałobnym odprowadzimy naszą Drogą Zmarłą na miejscowy cmentarz. W smutku pogrążona rodzina.

GL-013

PROGRAM TV

WTOREK 7 STYCZNIA

TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 Napisala: Morderstwo (s.) 9.50 Losy gwiazd 10.45 Talk-show Miroslava Donutilla 11.30 AZ kwiz 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Telewariet 15.10 Doktor Martin (s.) 15.55 Napisala: Morderstwo (s.) 16.45 Podrózomania 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Opowiadaj (s.) 20.55 Sejdrem (film) 22.25 Colombo (s.) 23.35 Jak się powodzi, sąsiedzie 0.20 AZ kwiz

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Cudowne przedszkole 9.00 Władczyna 9.55 Tajemnice nazistów 10.45 Magda Goebbels, pierwsza dama trzeciej rzeszy 11.40 Wiadomości od Ivana Medka 12.10 Podróż na Wostok 12.40 Nowozelandzkie pingwiny 13.30 Quebec, trochę inna Ameryka 14.25 Europa dziś 14.50 Taksówkarz w Nowym Jorku 15.45 Klucze 16.15 Historie przedmiotów 16.40 Kawalek drewna 17.00 M.R. Štefánek niesamowite życie legendy 18.15 Ptaszki 18.45 Wieczorynka 18.55 Perły baroku 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Kamera w podróży 20.50 Podróż po Tatrach Wysokich 21.50 Lotnicze katastrofy 22.35 Hassel (s.) 23.20 Hamlet (film) 1.30 Czesz je?

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 9.00 Ulica (s.) 10.00 Spece (s.) 11.00 Co o tym sądził Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.35 Krok za krokiem (s.) 12.55 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.10 Mentalista (s.) 15.55 Dr House (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.30 Co o tym sądził Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 21.35 Weekend 22.35 Ekspozytura (s.) 0.10 Bez śladu (s.) 1.00 Mentalista (s.)

PRIMA

6.30 Astro Boy (s. anim.) 6.55 Super Wings (s. anim.) 7.10 Ninjago (s. anim.) 7.50 M.A.S.H. (s.) 9.35 Policja w akcji 10.25 Stęsknione serca (film) 12.15 Południowe wiadomości 12.20 Agenci NCIS (s.) 13.10 Policja Hamburg (s.) 14.05 Gliniarz i prokurator (s.) 15.05 Strażnik Teksasu (s.) 16.00 Agenci NCIS (s.) 16.50 Popołudniowe wiadomości 17.00 Policja w akcji 17.55 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości 19.55 Top Star 20.15 Morderstwa w Midsomer (s.) 22.05 Zapach zbrodni (s.) 23.10 Policja w akcji 0.05 Strażnik Teksasu (s.)

ŚRODA 8 STYCZNIA

TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 Napisala: Morderstwo (s.) 9.45 Doktor Martin (s.) 10.35 Opowiadaj (s.) 11.30 AZ kwiz 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Wszystkie party 14.45 Colombo (s.) 15.55 Napisala: Morderstwo (s.) 16.45 Podrózomania 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Sprawy I wydziału (s.) 21.10 Jedna ręka nie klaszcze (film) 22.55 Supermiss 2019 0.05 Jak się powodzi, sąsiedzie?

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Cudowne przedszkole 9.00 Władczyna 9.55 Tajemnice nazistów 10.45 Magda Goebbels, pierwsza dama trzeciej rzeszy 11.40 Wiadomości od Ivana Medka 12.10 Podróż na Wostok 12.40 Nowozelandzkie pingwiny 13.30 Quebec, trochę inna Ameryka 14.25 Europa dziś 14.50 Taksówkarz w Nowym Jorku 15.45 Klucze 16.15 Historie przedmiotów 16.40 Kawalek drewna 17.00 M.R. Štefánek niesamowite życie legendy 18.15 Ptaszki 18.45 Wieczorynka 18.55 Perły baroku 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Kamera w podróży 20.50 Podróż po Tatrach Wysokich 21.50 Lotnicze katastrofy 22.35 Hassel (s.) 23.20 Hamlet (film) 1.30 Czesz je?

PRIMA

6.30 Astro Boy (s. anim.) 6.55 Super Wings (s. anim.) 7.15 Ninjago (s. anim.) 7.55 M.A.S.H. (s.) 9.35 Policja w akcji 10.30 Testament miłości (film) 12.15 Południowe wiadomości 12.20 Agenci NCIS (s.) 13.10 Policja Hamburg (s.) 14.05 Gliniarz i prokurator (s.) 15.05 Strażnik Teksasu (s.) 16.00 Agenci NCIS (s.) 16.50 Popołudniowe wiadomości 17.00 Policja w akcji 17.55 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości 19.55 Top Star 20.15 Gliniarz (s.) 21.35 Show Jana Krausa 22.30 Gliniarz (s.) 23.35 Policja w akcji 0.25 Strażnik Teksasu (s.)

CZWARTEK 9 STYCZNIA

TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 Napisala: Morderstwo (s.) 9.55 Witam, panie Jouda! 10.45 Talk-show Miroslava Donutilla 11.30 AZ kwiz 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Stryjek 14.15 Ojciec Brown (s.) 15.05 Doktor Martin (s.) 15.50 Napisala: Morderstwo (s.) 16.45 Podrózomania 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Opowiadaj (s.) 20.55 Gejzer 21.25 Pr. dyskusyjny 22.25 Colombo (s.) 0.00 Jak się powodzi, sąsiedzie? 0.40 AZ kwiz

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Cudowne przedszkole 9.00 Biała zaraza (film) 10.45 Argentyna 11.45 Mistrzowie budowniczcy 12.40 Czesz je? 12.45 Ostatnie tajemnice III rzeszy 13.40 Ruchy tektoniczne 14.20 Ptaszki 14.50 Czolgi w walce 15.45 Skrzydła walki 16.30 Najspanialsze mosty świata 17.20 Listy Karla Čapka 18.15 Podróż po Tatrach Wysokich 18.45 Wieczorynka 18.55 Przegląd nauki i techniki 19.25 Geografia świata 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Capri 21.00 Samochodem przez Słowację 21.30 Barokowe serce Europy 22.00 Człowiek przeciwko zagładzie 23.30 Queer 23.55 Palec na spущe.

NOVA
5.55 Śniadanie z TV Nova 9.00 Ulica (s.) 10.00 10 lat młodsze 11.00 Co o tym sądził Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Krok za krokiem (s.) 12.50 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.05 Mentalista (s.) 15.55 Dr House (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.30 Co o tym sądził Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 21.35 Gwiezdne życie 22.10 Trzynasty wojownik (film) 0.00 Mentalista (s.)

PRIMA
6.25 Astro Boy (s. anim.) 6.50 Super Wings (s. anim.) 7.05 Ninjago (s. anim.) 7.50 M.A.S.H. (s.) 9.35 Policja w akcji 10.25 Stęsknione serca (film) 12.10 Południowe wiadomości 12.15 Agenci NCIS (s.) 13.10 Policja Hamburg (s.) 14.05 Gliniarz i prokurator (s.) 15.00 Strażnik Teksasu (s.) 16.00 Agenci NCIS (s.) 16.50 Popołudniowe wiadomości 17.00 Policja w akcji 17.55 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości 19.55 Top Star 20.15 Morderstwa w Midsomer (s.) 22.05 Tak jest, sześć! 23.15 Policja w akcji 0.05 Strażnik Teksasu (s.)

POLECAMY

• Historia lasu
Wtorek 7 stycznia, godz. 9.00, TVC 2

• Jedna ręka nie klaszcze
Środa 8 stycznia, godz. 21.10, TVC 1

• Mistrzowie budowniczcy
Czwartek 9 stycznia, godz. 11.45, TVC 2

„Głos” jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie, i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Witold Kozdół, kozdolo@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Foto-reporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat@centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę numerematorom prowadzi Česká pošta, s.p., oddělení periodického tisku, Olšanská 38-9, 225 99 Praha 3. Zamówienia: www.periodik.cz • e-mail: postaboprtic@post.cz • Reklamacje: tel. 800 300 302 • Kolportaż: PMS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a.s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK CR E 588, nr indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

Ministerstvo Kultury
Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie
POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE
STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA”
GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZEESKIEJ

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

NASI DZIAŁACZE

MAREK NIEMCZYK

W grudniu zostałem wybrany nowym prezesem MK PZKO w Śmiłowicach, gdzie mieszkam od urodzenia. Już wcześniej było wiadomo, że Anna Kowalczyk, długoletnia prezes, zamierza złożyć rezygnację z tej funkcji. Został więc wybrany nowy zarząd, w którym jest sporo młodych ludzi, z dotychczasowych członków zarządu zostało chyba tylko dwóch. Głównym celem zmiany było zaangażowanie w pracę młodszego pokolenia.

Zdaję sobie sprawę, że będę jednym z najmłodszych prezesów PZKO i przyznaję, że to mi się nawet spodobalo. Ale nie było też tak, że nagle zostałem prezesem, bez żadnych doświadczeń. Udzielam się w Kole od dłuższego czasu, pomagam przy różnych imprezach, gram w naszym teatrze amatorskim.

Zamierzam kontynuować te imprezy, które są tradycją w naszym Kole, a więc bale, przedstawienia, stawianie moja, smażenie jajecznicy, ale także wprowadzać nowości. Taką pierwszą imprezą była prelekcja i film o podróży do USA, gdzie byłem z kolegami. Połączona była ze zbiórką charytatywną. Powiedziałem „wow”, kiedy zobaczyłem, ile przyszło ludzi! Wcześniej zorganizowałem już podobną prelekcję, przed dwoma laty jeździłem na motocyklu po Korsycie. Wtedy ludzie także przyszli, ale nie było ich tyle, to było raczej kameralne grono. Będziemy się starali wymyślać coś ciekawego, aby ludzie przychodzili na nasze imprezy.

Skończyłem Polską Szkołę Podstawową w Gnojniku oraz Średnią Szkołę Zawodową w Trzyńcu-Kanadzie. Wyuczyłem się zawodu ślusarz-spawacz. Początkowo pracowałem jako ślusarz, potem nasza firma się rozwiła, wspinałem się wyżej i w tej chwili jestem szefem produkcji. **(dc)**

Fot. DANUTA CHLUP

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:

	1	2	3	4
1. odłamki rozkruszonego muru, cegły	1			
2. mała rata				
3. szarmanckie powitanie, dygniecie	2			
4. Grey (1872-1939) – pisarz amerykański, autor powieści o Dzikim Zachodzie	3			
Wyrazy trudne lub mniej znane: ZANE	4			

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Pionowo i poziomo jednakowo:

	1	2	3	4
1. grupa ludzi zgromadzonych w jakimś miejscu	1			
2. ...pańska na pstrym koniu jeździ				
3. słupek przy rozjeździe kolejowym	2			
4. ciężar ciała lub czekoladowa w torcie	3			
Wyrazy trudne lub mniej znane: UKRES	4			

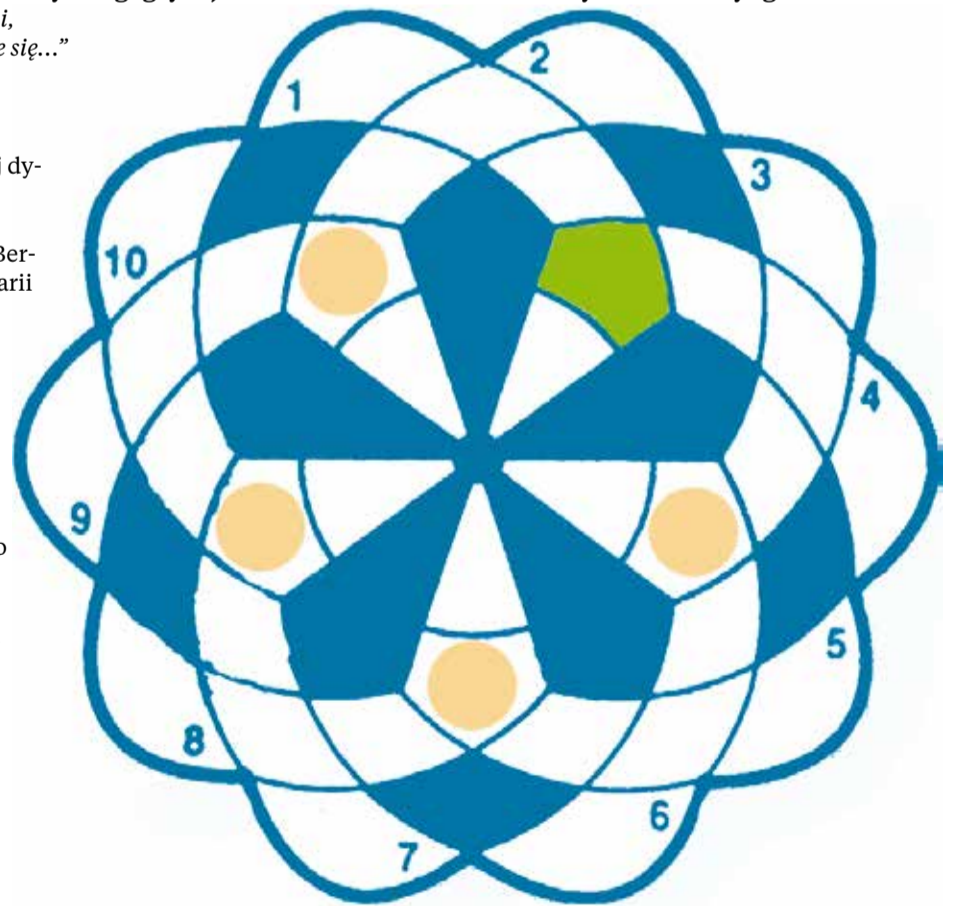
LOGOGRYF ŁUKOWATY

Rozwiązaniem dodatkowym logogryfu jest dokończenie fraszki Jana Izzydora Sztaudyngera:

„Było, minęło i nie wróci,
i tylko głupiec daremnie się...”

1. protoplasta polskiej dynastii
2. buntownik lat 60.
3. przełęcz w Alpach Berneńskich, w Szwajcarii
4. rękopis lub maszynopis
5. złoto po łacinie
6. język fiński inaczej
7. broń róży lub buty sprintera
8. inaczej umysł, intelekt
9. dawne polskie biuro podróży
10. Pierre, francuski aktor, odtwórca roli Winnetou

Wyrazy trudne lub mniej znane: BRICE, GEMMI

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 17 stycznia 2020 r. Nagrodę książkową za poprawne rozwiązanie zadań z 17 grudnia otrzymuje **Tadeusz Klimsza z Czeskiego Cieszyna**. Autorem dzisiejszych łamigłówek jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie kwadratu magicznego z 17 grudnia: LUDZI
Rozwiązanie minikwadratu magicznego z 17 grudnia: 1. UEFA 2. EAGLE 3. FLUOR 4. AERO
Rozwiązanie logogryfu łukowatego z 17 grudnia: DALEKA